

1767, 16.
196.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
AD
LEGEM LAETORIAM

QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. IVR. NAT. ET GENT. PVBLIC. ORDIN.
ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG.
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE II. OCTOBR. ANNO MDCCCLXVII.

PVBLICE DEFENDET

IOANNES CHRISTIANVS AVGVSTVS
RVDIGER

FENIG-MISN.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

SPECIMEN

CONTINENS

CAPVT HVIVS CONTROVERSIAM

IN AD

LEGEM LAETORIAM

ILLVSTRIS RIVIVM ORDINIS GRATIA

D. CHRISTIANO HENR. BEYNIING

PROFESSOR IVR. NAT. ET GEN. PUBLIC. ORDIN.

ET UNIVERSITATIS LITTE. PUBLICE.

IN AVDItorio PUBLICO

DIE II. OCTOB. ANNO MDCCCLXXVII

AVDITVS

IOANNES CHRISTIANVS AVGVSTVS

R. V. D. I. G. E. R.

STUDENTVS

LITTE. PUBLICE

EX OFFICINA LANGENHEIMII

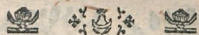

A D

LEGEM LAETORIAM.

§. I.

Vtilissimus labor eorum, qui masculae Iurisprudentiae operas locarunt, fuit in historia atque legum argumentis eruendis. Quot enim capita veteris iurisprudentiae vel non recte, vel plane non explicari possent, nisi iis lux affundi posset ex historia atque legum verbis: Hinc tot eruditorum volumina iam inter veteres ICTos extiterunt, qui ad leges commentarunt. Hinc tot commentarii recentiorum ICTorum prodierunt, qui ex veterum monumentis historias capitaque legum prisca latius exposuerunt. Sic *Chifletium Noodium* ad L. Aquiliam, sic *Ramos del Manzano* ad L. Pompeiam. Eundem atque *Heineccium* ad Papiam Poppaeam *Brunnerum* ad Cinciam *Riinum* ad Viselliam, *Christium* ad Scatiniam *Hoffmannum* ad Oppiam et Iuliam de adulteriis multosque alios ad alias leges manibus terimus. Inter

eos vero, qui parem diligentiam praeflitere extat HETZERI commentatio ad *L. Laetoriam* ad quam addere quaedam liceat, quae ambigua videntur in tam difficili illa lege exposita atque restituta.

§. II.

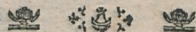
Non opus est, ut transcribamus quae a consultissimo viro eleganter atque erudite dicta sunt, partim quae ad aetatem, legislatorem, partim quae ad ipsa restituta capita spectant. Illud tantum examinabimus, quid de hac controuersia sentiendum: *an curatores minorennium ex hac lege origines ceperint.*

§. III.

Quinque huic legi reddit capita *Vir Conf.* inter quae caput II. ita concepit; MINORIBVS XXV ANNIS PETENTIBVS CAUSA COGNITA CURATORES DENTVR. An recte, variae sunt disceptationes, quas et HEINECCIUS ad *Vinnium* §. 2. I. de *curator* et *Conf. HETZER. cit. libel.* referunt. Omnem controuersiam facit locus CAPITOLINI in *Vit. Marci. cap. X. De Curatoribus* vero, quum ante non nisi ex lege *Laetoria*, vel propter *lasciuam*, vel propter *dementiam* darentur, ita statuit, ut omnes adulti curatores acciperent, non redditis causis. Solliciti de huius loci sensu, origines alii curatorum prodigorum et furiosorum, alii tantum minorennium furiosorum et prodigorum, ut BACHIO in *Hist. Iur. p. 144.* placuit, alii curatorum minorennibus datorum deducunt.

§. IV.

Certum est *Lege Decemuirali* minorennis curatores non accepisse, sed capta semel toga virili ex agnatorum consilio, eosdem aptos habitos fuisse, qui suismet ipsi rebus superesse possent. Dein furiosis et prodigis legem Decemuiralem

ralem legitimum curatorem dedisse, non dubitandum; et quamvis dubitet HEINECCIUS *ad Vinn. c. l. an prodigis lege prospectum sit*, quod in *L. l. π. de curat. furios.* moribus ab initio introductum dicatur. Sed haec ipsa lex aduersa videtur, quippe expresse scriptum in ea: *Leg. XII. Tabul. prodigo interdicitur bonorum suorum administratio*, sequentiaque verba: *quod moribus quidem ab initio introductum est*, manifesto fontem indicant, ex quo illa iuris dispositio in *L. XII. Tabul.* manauerit. Non ergo opus, vt ope extensiuae interpretationis a furioso ad prodigum lex X viralis translata sit.

§. V.

Iam vnde postea Praetoribus hoc venit ius, vt et furiosos et prodigis curatores darent? Forsitan *lege Laetoria*, si legitimos non haberent, vt *L. Atinia* Praetor cum maiore parte tribunorum plebis deficientibus tutoribus testamentariis legitimisque impuberibus tutorem dabat. Hoc fit eo probabilius, cum ad ordinariam Iurisdictionem non pertineat curatoris datio, quare et in Digestis datio tutoris et curatoris ad eundem magistratum refertur, et vtraeque materiae coniunguntur, et ita sane recta est eorum interpretatio loci Capitolini, qui putant, *Lege Laetoria* datium curatorem furiosorum prodigorumque introductum esse, *sc. quum ante ex Lege Laetoria* ex duplici causa videlicet, *vel propter lasciuiam, vel propter dementia* curatores darentur. Non tamen opinioni BACHII in *Hist. Iur. c. l.* adstipulandum, qui de adolescentibus furiosis et prodigis Laetoriam legem interpretatur, quasi vitium tantum aut morbus adolescentiae sit prodigalitas, furor et dementia, non aequae interdem virilis aetatis. Poterat eum forsitan TRYPHONIVS in *L. 16. π. de furios.* docere, etiam maiores XXV annorum furiosos fuisse. Dein si ille sensus esset *Capitolino*

solino, alios fuisse curatores minorennium ex L. Laetoria, alios furiosorum et prodigorum sc. ex Lege Decemuirali, qui legitimi tantum erant, noua oriatur quaestio: vnde dantur curatores furiosorum et prodigorum?

§. VI.

Vnde ergo *minorum curatores*? Ex sola ergone *Diui Marci* constitutione? ane potius dicamus, eosdem pariter ex L. Laetoria habere origines, quam opinionem defendit HEINECCIUS *ad Vimm. c. l.* et alii, imo CONF. HETZER. *c. l.* Caedo: verba Capitolini hanc coniecturam non probare. Nec adstipularer in hoc HEINECCIO, qui ante Antonini tempora putat tria genera curatorum, *alios ex L. Laetoria datos esse adolescentibus, alios ob lasciuiam ex moribus, alios ob dementiam ex L. XII. Tab.* Sed ex L. XII. Tabul. non dabantur dementibus curatores, sed proximi agnati ipsa lege curatores erant. Mihi sane videtur alius esse curator, qui lege datur, alius qui ex Lege scil. per magistratum datur. Dein et alii curatores ante Antonini Philosophi tempora extitisse, patet ex NERATIO in L. 9. π. *de curat. fur.* ex CELSO in L. 11. π. *de tutorib. et curat. datis* ex CASSIO apud VLPIANVM in L. 3. §. 2. π. *de tutel.*

§. VII.

Equidem verum est, in fragmentis veterum ICorum vix aliquod deprehendi, cuius autor ante Diui Marci constitutionem scripserat, in quo curatorum minorennium explicatio, neque separatim quendam titulum Digestorum extare, qui de his curatoribus eorumque officio agat. Sed hoc non obstante in eam pronus sum sententiam, qua curatorum minorennium origines L. Laetoriae tribuendos censeam. Cum enim ex opinione vulgari voluntatis et arbitrii tantum esset, vtrum curatores accipere vellent mi-
nores

nones nec ne, vix quidquam habebant Icti Digestorum artifices, quod in Digesta transcriberent ex Libris Ictorum qui ante D. Marci Constitutionem scripserant. Et cum praeterea sequerentur ordinem Edicti perpetui, haud poterat eo contineri quidquam, quo edixisset Praetor, quod ad curam adolescentium pertineret. Concludo ergo, his obiectionibus pondus aliquod inesse non posse, ut nostram deferamus coniecturam.

§. VIII.

At iam dabimus coniecturae causam. Nam teste CAPITOLINO. c. l. statuerat D. Marcus, ut *minores omnes curatores acciperent, non redditis causis*. Postrema verba superuacua videbuntur, nisi statuamus, interdum minores accepisse curatores *redditis causis*. Quae illae fuerint, ex *Franc de AMAYA Obs. L. I. cap. 9.* non improbabiler conicit HETZER. c. l. scil. rerum immobilium *necessariam alienationem, et ad litem*. Forsan plures fuerunt causae, quae reddi poterant. Dein testis est Imperator IUSTINIANVS in *proem. J. de Curat* qui negat minores inuitos curatores accipere, sed petere debuisse, ita ut non prius liberarentur a tutela, quam si petiissent sibi curatorem. Recte HEINECCIUS ad *Vinn. c. l.* taxat RAEVARDVM. *Var. L. I. c. 17.* qui Tribonianum accusat, quod antiquum ius pro nouo obrudisset. Iuuat Heineccium verbum apud Capitolinum *accipere*, quod non excludit antecedentem petitionem. Non simpliciter voluit Marcus, ut absolute daretur curator adolescentibus, sed ut acciperent. Et cum comparanda sit cura in multis cum tutela, sicut tutor petendus erat impuberibus vel a matre, vel aliis etiam personis, de quibus tit. *π.* separatus extat; ita non alius quis minori curatorem petebat, ne tutor quidem, sed ipse minor factus, teste MODESTINO, in *L. 2. §. 4. π. qui per.*

per. tut. Κουράτορας δι' εαυτοῖς αἰτήσουσιν οἱ ἀφήλικες, ἐὰν
 μὲν παρῶσι, δι' εαυτῶν ἔαν δὲ ἀποδημῇ τις αὐτῶν, αἰτήσῃ
 διὰ Φροντιστοῦ. Εἰ δὲ ἄλλος αἰτήσῃ, κουράτορα δύνου-
 ται τῷ ἀφήλικι, ἐξηγηθῆ καὶ Οὐλπιανὸς ὁ κράτιστος οὕ-
 τως γράφει ὡς δεόν, ἄλλον αὐτῷ μὴ αἰτεῖν, ἀλλὰ αὐτὸν
 εαυτῷ. Forſitan ad hoc ius respexit CASSIUS apud
 VLPIANVM L. 3. §. 2. de tutel. qui quidem de curatore
 pupillo ad litem dato agit, at ita ſcribit; *Talem curatorem
 neminem dari poſſe, niſi praesentem: neque cuique niſi prae-
 ſenti et poſtulantī*, pergit Vlpianus: *Si pupillus
 PETAT talem curatorem* etc. Hinc concludo: ante
 Marci tempora extitiſſe curatores, ſed qui voluntarie et in-
 terdum tantum petebantur, et L. Laetoriam id tantum
 effeciſſe, vt Praetor petentibus curatores dare poſſet, quod
 ius noluit immutare Marcus, ſed addidit, vt minores ne-
 ceſſario peterent.

T A N T V M.

ULB Halle
003 719 014

3

W78

Farbkarte #13

B.I.G.

1767, 16.
196.

IMEN
INENS
ONTROVERSVM
D
AETORIAM
O D
M ORDINIS GRATIA
S I D E
HENR. BREVNING
ET GENT. PVBLC. ORDIN.
ITER. DVISBVRG.
CIO
RIO PETRINO
NNO CIDI CCCLXVII.
DEFENDET
IANVS AVGVSTVS
I G E R
G - MISN.

SIAE
LANGENHEMIA.

